

СТВОРЕННЯ ТЕСТ-КУЛЬТУРИ ЕКЗОГЕННИХ СТАДІЙ РОЗВИТКУ ГЕЛЬМІНТІВ ХАМЕЛЕОНІВ

О. В. Стець
olya.stets@gmail.com

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

За дослідження з визначення ефективності дезінфектантів дотримуються методик їх проведення. Частіше ефективність дезінфектантів перевіряють на бактеріальних збудниках, зокрема досліджують за допомогою чистої культури, вирощеної на поживних речовинах. Нами проведено дослідження з визначення ефективності дезінфектантів на екзогенні стадії розвитку гельмінтів хамелеонів.

Дослідження проводили у лабораторії кафедри паразитології та тропічної ветеринарії факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України упродовж 2016–2018 рр. Використовували проби фекалій від пантерових хамелеонів (*Furcifer pardalis* Cuvier, 1829). Пантерових хамелеонів утримували в природничому центрі «Біон» (м. Київ).

Проби фекалій пантерових хамелеонів відбирали за допомогою пінцета, який щоразу мили та дезінфікували у 70 % спирті. Фекалії розміщували в одноразовий поліетиленовий пакет, підписували та заносили до журналу реєстрації первинних досліджень. Дослідний матеріал транспортували до місця дослідження у термосумці з холодагентами за температури 4–9 °С.

Для створення тест-культури фекалії пантерових хамелеонів досліджували методом нативного мазка на наявність та достатню кількість екзогенних стадій розвитку паразитів. Після цього пробу фекалій розміщували в центрифужну пробірку, додавали 5 см³ води, центрифугували 2 хв за 800 об/хв, зливали надосадову рідину, додавали воду і знову центрифугували. Таким чином, промивали 4–5 разів до просвітлення надосадової рідини. Після останнього центрифугування надосадову рідину зливали, брали одну краплю осаду і досліджували під мікроскопом (збільшення $\times 100$). Під мікроскопом визначали кількість екзогенних стадій розвитку паразитів і розміщали їх по 300 ± 15 екз на годинникові скельця або чашки Петрі.

Культитивування тест-культури проводили у термостаті за температури 26–28 °С. Щодня протягом не менше 1 год. проводили аерацію тест-культури. Також щодня змінювали воду, в якій містилися екзогенні стадії розвитку тест-культури. Для цього в чашку Петрі або на годинникове скло з тест-культурою додавали свіжу воду і через 30–40 хв. за допомогою шматочків фільтрувального паперу забирали залишки рідини. Для запобігання розвитку бактеріальної та грибової флори у тест-культуру додавали антибіотики та фунгіциди. Краї годинникових скельць з тест-культурою личинок паразитичних нематод змащували вазеліном аби уникнути їх розповзання.

Для дослідження готували тест-культуру яєць трематод *Trematoda* gen. spp., нематод *Spinicauda freitasi* Olfers, 1919, *Hexametra angusticaecoides* Chabaud & Brygoo, 1960, *Pharyngodonidae* gen. sp., *Thubunaea* sp., личинок нематод *Rhabdiasidae* gen. sp. та ооцист *Eimeria* sp.

Тест-культура екзогенних стадій розвитку нематод готується до використання особливими методами. Для її створення необхідні навички та лабораторне обладнання. Проте за освоєння методики можна проводити дослідження з визначення дії дезінфектантів на екзогенні стадії розвитку нематод, вивчення етапів розвитку та покращувати їх ідентифікацію.

Ключові слова: ТЕСТ-КУЛЬТУРА, НЕМАТОДИ, ПАНТЕРОВІ ХАМЕЛЕОНИ